

TOMUS XXXIV.
MISCELLANEOUM.

~~G. V. f.~~ EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.

VITEBERG.

V-45.

SIGNAT. MDCCCXIII.

6 b. 11.

I

DE
BAPTISMO

Repetitio doctrinae
Orthodoxae.

DE QVA, DEO VOLENTE,
in celeberrima Heidelbergensi
Academia:

Publicè disputabitur:

Ad 17. Iulij: hora & loco consuetis:

PRÆSIDE

PETRO CALAMINO D. ET PROFESSORE
ORDINARIO:

Respondente

M. BARTHOLOMÆO
KECKERMANNO Dantisca-
no Boruffo.

HEIDELBERGÆ

Anno MDCCXCV. Typis Smeismannianis.

35

ILLVSTRI ET GENEROSO
DOMINO: LADISLAO VVE-
LENO à Zerotin: Baroni Mo-
rauo &c. Domino suo:

S. Ante aliquot menses, de sacramentis in genere, theses
vt vocant, pro more Academię, disputandas publicè pro-
posui. Quibus nuac subiungo alias, quę in specie de Baptis-
mo tractant: eo quidem ordine eaque ratione, vt prius tra-
ditam generis doctrinam, semper ad hanc speciem limi-
tent ac restringant: & quę antea de omnibus sacramentis
simpliciter, ex scriptura prolata sunt, eadem ex iisdem
scripturis de baptismo etiam, suo modo vera esse ostendant:
vt hac ratione non tantum claritati & certitudini doctrinę
vtriusque consulatur, sed etiam intelligentię ac memorię
discipulorum seruiatur. Quia autem sæpe multumque, vt de-
beo, recordor eorum, quę ante sesquitertium annum, in
morbo meo maximo, tua Generositas, (non tam informata,
à viro optimo & literatissimo, ac mihi amicissimo, Domino
Georgio Ienischio, quàm sua sponte erga me propendens)
mihi sapius benignè præstitit: nec verò hæctenus aliam gra-
ti animi declarandi occasionem & rationem concedi mihi
video: hunc laborem meum ad tuam Generositatem mitto:
eamque qua par est animi reuerentia & submissione oro,
vt hoc qualecunque pignus mei affectus, æqui boniq; con-
sulat. Dominus Iesus tuam Generositatem perpetuò vas
misericordię suę esse velit: eamque indies magis magisque
omni bonorum genere accumulat. Dabam Heidelbergæ.
ii. Iulij Anno 1595.

Tua Generositati

addictissimus

Petrus Calaminus. D.

THESIS PRIMA.

DOCTRINA specialis de singulis sacramentis petenda & dijudicanda est, primò quidem ex ijs locis scripturæ, quæ de vnoquoque sacramento & de eius institutione propriè loquuntur. *a* Deinde ex ijs dictis, quæ de alijs etiam sacramentis agunt. *b* Tum ex ijs quæ communem omnium sacramentorum naturam explicant. *c* Præterea ex ratione totius verbi ac ministerij sacri: prout ea in libris sacris traditur. *d* Ac denique ex fidei vniuersæ analogia, & fundamenti totius congruentia. *e*

II.

Plurimum quoque non tantum ad intelligentiam & memoriam; sed etiam ad veritatem ac certitudinem specialis doctrinæ melius obtinendam facit; easdem aut similes quæstiones, eodemque ordine, in singulis speciebus sacramentorum inquirere: quæ quæstiones & quo ordine prius in toto genere tractatæ fuerunt.

III.

Vt ergo de baptismo nunc sic agamus: nomen baptismi sicut & græcum verbum à quo deducitur, nunc quamuis immersionem, nunc asperionem, nunc ablutionem, & alia huiusmodi, quorum gratia immersio vel asperio fieri potest, significare inuenimus. *f* Specialiter tamen plerumque pro primo noui testamenti sacramento, *g* & pro eius tum anti-typis, *h* tum significatis donis spiritus Sancti; *i* & pro afflictionibus *k* in scriptura vsurpari reperimus.

IV.

Nos in præsentia per baptismi nomē, Christianorū initia-torium, seu primum noui testamenti sacramentum intelli-gimus: in qua tamen significatione, sicut & sacramenti appel-latio, duobus modis accipitur. *l* 1. propriissimè pro signo sa-cramentali, hoc est, pro externa & corporali ablutione, qua-tenus internam & spiritualem ablutionem sacramentaliter significat. *l* 2. pro signo & signato simul, seu pro tota illa actione sacra: quæ non tantum externa, corporali & signifi-

a 1. Cor. 12.
v. 23.

b Col. 2 v.
11. 12. 13.

c 1. Cor. 12.
v. 13.

d Rom. 4.
v. 11.

e Rom. 7.
v. 16. 1. Co-

rint. 3. v. 5.

& 6. 1. Cor.
4. v. 1.

f Rom. 11.
v. 6.

f Steph.
thes.

g Matt. 3
v. 6. Ioh. 1.

v. 25.

h 1. Cor.
10. vers. 2.

i 1. Pet. 3. v.
21. Hebr. 9.

v. 10.

i Mar. 1. v.
8. Act. 1.

v. 5.

k Matth.
20. v. 22.

l Marc. 1.
v. 8.

cante ablutione constat, sed etiam internam spiritualem & significantem ablutionem complectitur: & ex vtraque simul sumpta quasi componitur. *m*

m Act. 22.
v. 16.

V.

Baptismi, cum pro signo sacramentali accipitur; causæ hæ sunt. Materiale & fundamentum, est externa & corporalis aqua; & externa ac corporalis ablutio, quæ fit per aquam illâ, in nomine sacrosanctæ Trinitatis. *n* Terminus baptismi est, in Euangelio promissa interna & spiritualis aqua, nempe sanguis & spiritus Christi; & interna ac spiritualis ablutio, quæ fit per sanguinem ac spiritum Christi: estque nihil aliud nisi remissio peccatorum, propter fufum Christi sanguinem; & renouatio veteris nature per spiritum Sanctum facta: *o* vt de alijs terminis sub his comprehensis nihil nunc dicam. *p*

o Apoc. 1.
v. 5. 1. Cor.
6. v. 11. Act.
22. v. 16.
Tit. 3. v. 5.

p Rom. 6.
v. 3. Gal. 3.
v. 27. 1. Co-
rint. 12. v.
13. Matth.
20. v. 12.

V I.

q 1. Ioh. 1.
v. 7. 1. Cor.
5. v. 11.

Forma, seu formale baptismi, est ordo fundamenti ad terminum; estque internæ ac spiritualis aquæ, hoc est sanguinis ac spiritus Christi, sicut & ablutionis duplicis, hoc est, iustificationis & regenerationis, per externam & corporalem aquam, & per simplicem eius ablutionem, sacramentalis significatio: vel diuinæ erga nos voluntatis de illa spirituali ablutione testificatio. *q*

V II.

r Rom. 6.
v. 3. 4. &c.

f Rom. 4.
v. 11. Col.
2. v. 11. 12.
Basil lib. 3.
Côt. Eun.

Habet autem hæc significatio vel testificatio, quæ formalis locum occupat in baptismo, vt & in reliquis sacramentis omnibus, tres siue gradus siue partes. 1. est representatio internorum per externa: siquidem aqua externa aquam internam; & ablutio corporalis, ablutionem spiritualem similitudine quadam repræsentant & ob oculos ponunt. 2. est obfignatio internorum & spiritualium per externa & corporalia: siquidem ablutio spiritualis & interna, per externum & corporale aquæ lauacrum, tanquam per visibile pignus confirmatur. 3. est internorum & spiritualium beneficiorum ad singulos credentes applicatio: siquidem promissio Euangelij, de beneficijs illis, in concione omnibus credentibus vniuersaliter oblata, in sacramento ad singulos eos

eos qui sacramento legitimè vtuntur, peculiariter restrin-
gitur. *r*

V I I I.

Habet autem ritus baptismi hanc significandi & testificā-
di vim ac facultatem, non tam ex qualicunque illa analogia
& similitudine aque & ablutionis corporalis, ad aquam & ad
ablutionem spiritualem; quàm ex veracis & omnipotentis
Dei ordinatione & institutione.

I X.

Efficiens enim seu autor baptismi est Deus, trinus & vnus:
qui non tantum per Baptistam, *v* etiam ante publicū Chri-
sti ministerium baptismum incoavit, & incoatum Christi i-
pſius baptismo *vv* consecrauit, atq; illustri patefactione Tri-
nitatis edita *x* approbavit: sed etiam postea per ipsum Chri-
stum, qui discipulorum suorum ministerio ante passionem
suam baptizauit, *z* & post resurrectionem gentes quoque
omnes conuersas baptizari iussit, denuo confirmauit, ordi-
nauit, & instituit. *a*

X.

Institutio autem illa quemadmodum ab Euangelistis re-
citatur, duo præcipuè continet, prius est mandatum de ritu
baptismi: *b* posterius est ritui annexa gratiæ promissio. *c*

X I.

Consecratio ergo aquæ ad baptismum, & ipsius baptismi
confectio, non est vel elementi huius papistica excantatio;
vel supra excantatum elementum, verborum quæ formalia
baptismi verba vocant, murmuratio: sed communis aquæ
ab usu vulgari, ad vsum sacramentalem translatio & adhibi-
tio: quæ fit tum à Deo baptismum instituyente; tum ab ho-
minibus baptismum secundum institutionem Dei admini-
strantibus & vsurpantibus. *d*

X I I.

Cum consecratione aquæ & confectione baptismi, vel
eadem est, vel proximè cohæret mutatio aquæ communis in
sacramentalem aquam: quæ ideo non est substantialis, sed re-
latiua, hoc est: non fit secundum substantiam aut qualitatem
aquæ: sed secundum vsum, officium ac finem eius. *e*

r Mar. 16.
v. 16.

v Ioh. 1 v.
3. 4. 5. Luc.
7 v. 30.
vv Matth.
3. v. 16.
x Matth. 3.
v. 16. 17.
z Ioh. 4.

a Matt. 28.
v. 19. Mar.
16. v. 15.

b Matt. 28.
v. 19. Mar.
16. v. 15.

c Mar. 16.
v. 16.

d 1. Tim.
4. v. 5. Exo.
20. v. 8. 11.
Mar. 16. v.
15. 16.

e August.
tract. 8. in
Iohan.

XIII.

Causa ministerialis vel minister baptismi, sicut & cœnæ, legitimus non est alius, nisi minister Ecclesiæ. *f* ideo mulieres, & alij, qui ad ministerium publicè in Ecclesia docendi vocati non sunt, non magis baptizare, quàm etiam cœnam administrare debent: *ff* cum Christus & verbi publicū ministerium, & sacramentorum omnium ac specialiter baptismi quoque administrationem, iisdem mandarit. *g*

f 1 Cor. 4.
v. 1 Matth.
28. v. 19.
ff Heb. 5 v.
4. 1 Cor.
14 v. 34. 35.
1. Tim. 2. v.
11. 12.

XIV.

Impietas tamen ministri baptismum nequaquam irritum facit: *b* modò secundum institutionē Christi fiat. *i* ac proinde etiam ab hæreticis baptizatos Ecclesia vera non rebaptizare, sed vera de Christo & baptismo doctrina instituere debet.

g Matth.
28. v. 19.
h 1 Cor 4.
v. 1 1 Cor.
3. v. 5. 6.
i Mar 16.
15. Matth.
28. v. 19.
k Mar 16
v. 15 Gen.
17. v. 7. 10.
11. 12 14.

XV.

Baptizandi sunt omnes & soli illi homines, qui discipuli Christi, *k* socij fœderis, *l* ciues Ecclesiæ, *m* & interno baptismo donati vel reuera sunt, vel pro talibus habēdi sunt. *n* Soli enim & omnes *ij*, qui se tales esse sentiunt, baptismum petere debent. *o* Soli autem & omnes *ij*, qui ex regula charitatis pro talibus haberi possunt, *p* ab Ecclesia baptizari debent. *q*

m Act. 2.
v. 41.
n Act. 10.
v. 47
o Act 8 v
33. Act. 2. v.
38.
p Phil. 1.
v. 6 7.
q Matt 7.
v. 6. Mar.
16. v. 15.

XVI.

Cum autem & infantes Christianorum, qui vel in Ecclesia nati sunt, vel cum parentibus in Ecclesiam transeunt, pro Christi discipulis, quos is pro ipsorum captu, intus spiritu suo doceat; *r* pro socijs fœderis; *s* pro ciuibus & membris Ecclesiæ; *t* & pro donatis interno baptismo; *v* haberi possint & debeant: manifestum est, infantes quoque illos, non minus quàm adultos, tanquam discipulos Christi baptizari; tanquam socios fœderis, signo fœderis ipsis competente insigniri; tanquam ciues Ecclesiæ in album ciuium baptismo referri; & tanquam habentes rem signatam baptismi, etiã signo externo donari oportere. Sicut in veteri testamento, etiam infantibus Ecclesiæ communicata est circumcisio: *vv* in cuius locum baptismus noster in nouo fœdere successit. *x*

r Act. 2 v.
39. Luc. 1.
v. 15
s Gen. 17.
v. 7 Esa.
49 v 22.
t Matth.
19. v. 14.
Rom. 11. v
16.
v Luc. 1 v
15. Act. 2. v.
38 Luc. 18.
Mar. 10.
vv Gen.
17.
x Col. 2.
v. 11.

XVII.

XVII.

Finis baptismi primus est fidei nostræ de spirituali ablutione confirmatio: z quæ quidē, licet à spiritu Sancto principaliter dependeat, multum tamen adiuuatur sacramēto: a siquidem rerum spiritualium notitiæ, sacramentalis representationis; assensui verò obsignatio; fiduciæ deniq; restrictio promissionis ad singulos videntes, quæ per externa symbola fit, destinata est, atque ita singulis gradibus vel partibus fidei, singuli gradus vel partes significationis sacramentalis seruiūt.

z Mar. 16.
v. 16.
a Eph. 5. v.
6. Tit. 3.
v. 5.

IV

XVIII.

Sub hac fidei confirmatione etiam comprehendimus efficaciorē & pleniorē spiritualium & significatorum bonorum *νεωωσαν*: b cum pro incremento fidei, etiam beneficia quæ fide obtinentur, in nobis crescant, c

b Act. 22.
v. 16. 1. Pet.
3. v. 21.
c Eph. 4.
v. 13.

XIX.

Secundus finis est hominis baptizati ad Deum vnum & trinum, vera fide & obedientia colendum, & ad mortificationem veteris, ac viuificationem noui hominis, noua & arctior obligatio: & illius officij publica & solēnis professio. d

d Mar. 16.
v. 15. Matt.
28. v. 19.

XX.

Tertius est publica & solēnis Christianorum inauguratio & initiatio, & receptio seu inscriptio singulorum in albū Ecclesiæ: atque ita etiam inuestitura quasi, in omnia iura & priuilegia membrorum Ecclesiæ. e

e 1. Cor. 12.
v. 13.

XXI.

Quartus est, vt baptismus sit signum, nota, & tessera Ecclesiæ & ciuium singulorum, discernens eos ab omnibus infidelibus. f

f Mar. 16.
v. 15.

XXII.

Quintus est admonitio de fortuna Ecclesiæ in hoc mūdo: quod nempe subiecta sit cruci & calamitatibus: in quibus tamen conseruetur, & ex quibus vel tandem penitus liberetur: vt ritu immersionis in aquam; mansionis in ea; & emersionis ex ea significatur. g

g Matth.
20. v. 22.

XXIII.

Sextus est sanctio mutue dilectionis baptizatorum inter se sub vno capite Christo. h

h Eph. 4.
v. 12 3. 4.
5. &c.

XXIIII.

XXIII.

Septimus est, ut sit inter media conseruandæ & propagan-
dæ doctrinæ, quam ritu ob oculos ponit; & quæ in baptismi
administratione, usu & recordatione nobis reuocari debet in
animum.

XXV.

Cum autem effecta baptismi à finibus eiusdem non re ip-
sa, sed ratione tantum differant: (siquidem eadem res finis
baptismi dicitur, quatenus in mente Dei aut hominis est, an-
te baptismum institutum vel usurpatum, effectus autem no-
minatur, quatenus post baptismum & per baptismum insti-
tutum & usurpatum, re ipsa iam obtinetur & habetur:) ideo
fines enumerati omnes etiam pro effectis baptismi legitimè
usurpati haberi & allegari possunt.

XXVI.

Ac ut de alijs effectis nunc plenius non agamus: de spiri-
tualium rerum liberaliore atque efficaciore *νοινωσις* notan-
dum: 1. eam non ex opere operato baptismi existere; siqui-
dem non omnes qui baptizantur foris, etiam intus propter
ea iustificantur & regenerantur: sed multi etiam baptizati,
(suo tamen vicio & culpa) sine iustificatione & regeneratio-
ne perpetuò manent. 2. eam *νοινωσις* non in baptismo
tantum & per eum, sed etiam extra baptismum, & sine bap-
tismo (non contempto tamen) ab alijs causis effici posse, &
sæpe effici. 3. cum in baptismo & per eum fit, non tamen
ex solius baptismi vi, sed etiam ex aliarum concurrentiũ cau-
sarum efficaciam, in primis verò ex spiritus Sancti operatione
euenire. 4. Vim & efficaciam spiritus Sancti, nec aquæ
baptismi infundi, nec aquæ vel ablutioni externæ simpliciter
affigi & alligari: sed spiritum Sanctum potentiã in se manen-
te, liberè uti. 5. deniq; *νοινωσις* illam hoc ordine & hac
serie fieri. primò spiritus Sanctus per triplicem illam signifi-
cationem sacramentalem seu per testificationem diuinæ vo-
luntatis, fidem in nobis confirmat. deinde per fidem & cū
fide confirmatã spiritus Sanctus sese nobis plenius & effica-
cius insinuat. tertio in nobis sic habitans nos Christo ar-
ctius

r Act. 8 v.
13. 21.

k Act. 10.
v. 44. Luc.
23. v. 42. 43.

l 1. Cor. 3.
v. 5. 6.

m Ies. 43
v. 25. 1. Co-
rinth. 12. v.
12. Ioh. 3.
v. 8.

n Thef. 17.

o Galat. 3.
v. 14.

Etius vnit & agglutinat atque inserit *p.* quartò nos Christo at-
Etius infiti & cohærentes, etiam magis magisque sanguine &
spiritu eius à sordibus nostris mundamur, & omnium alio-
rum beneficiorum Christi participes reddimur *q.*

XXVII.

Interim in baptismo & per eum sic peccatum tollitur, vt
tamen aliter à formali seu à reatu peccati, aliter à materiali
seu à vitio & prauitate naturæ nostræ hîc liberemur, reatus
enim iræ & pœnarum diuinarum prorsus aboletur *r.* vitij au-
tem & prauitatis expurgatio licet incoëtur, & paulatim in
hac tota vita crescat; non tamen ante finem vitæ huius absol-
uitur, sed semper quò ad hîc viuimus, aliquæ mali illius reli-
quæ in nobis remanent *s.*

XXVIII.

Ex dictis ac præsertim ex finibus & effectis sequitur: quòd
baptismus necessarius sit ad salutem *i.* propter mandatum
Dei *2.* propter promissionem ritui mādato additam *v* *3.* quia
inobedientia erga mandatum Dei cum fide promissionis
consistere nequit. sine fide autem nemo saluatur *vv* *4.* pro-
pter fines & affectus enumeratos, qui necessarij sunt *x.*

XXIX.

Necessitas ergo hæc non simplex est: sed ex hypothesi *1.*
quia est ex consilio *z* Dei, quod is liberrimè iniit & exequi-
tur *a* *2.* quia est necessitas medij ad finem: non ipsius finis: in
quo salus posita *b.* *3.* quia est necessitas talis medij sine quo
non contempto salus obtineri potest *c.*

XXX.

Necessarius proinde est baptismus ad salutem, tum de-
mum quando legitimè haberi potest, secus autem valet illud:
non priuatio sed contemptus sacramenti damnat. Et aduersarij
ipsi farentur; baptismum non simpliciter in re, sed vel in re,
vel, in voto exigì ad salutem *d.*

XXXI.

Nec verò vlla vel baptismi vel alterius ordinationis diui-
næ talis necessitas fingi debet, quæ ipsius ordinationis legi-
timam obseruationem violare cogat *i.* quia non sunt facien-
da mala vt bona inde eueniant *e.* *2.* quia in Dei, vtpote sapien-
tissimi

B

tissimi

V

p 1. Cor. 6.
vers. 17.
1. Ioh. 3.
vers. 26.
Rom. 8.
vers. 9.
q Ioh. 15.
vers. 1. 2. 3.
&c. Rom.
8. vers. 11.

r Rom. 8.
vers. 1.

s Rom. 7.

t Matth.
23. vers. 19.
v Mar. 16.
vers. 16.
vv Mar. 16.
vers. 16.
x Thef. 17.
18 19. &c.
z Luc. 7.
vers. 30.
a Psal. 115.
vers. 3.
b Eph. 2.
v. 20. & 4.
c vers. 12.
c. Luc. 23.
vers. 42.

d Bellar.
de bapt.

e Rom. 3.
vers. 8.

f 2. Cor. 1.
v. 19.

tissimi & veracissimi ordinationibus nulla talis pugna est, ut
vna obseruari sine alterius, aut sui ipsius violatione non possit.

XXXII.

g Jerem. 3.
v. 1 Ezech.
16. v. 99.
h Mar. 16.
v. 16.
i August.
cōt. cresc.
lib. 2. c. 28.

Sicut autem semel initum fœdus cum Deo, etiam post la-
psus singulares ratum est & manet, omnibus resipiscenti-
bus; ita & baptismus semel acceptus, toto reliquo vitæ tem-
pore, omnes fines & vsus suos præstat, ijs qui veram peniten-
tiam agunt *b.* ideoque nec iterari debet, nec in finem vsque
vitæ differri: quasi demum sic à peccatis mundet si nulla post
eum acceptum peccata committantur *i.*

XXXIII.

Ex dictis, baptismi pro signo accepti definitio sumi hæc
poterit: quod baptismus sit sacramentum noui testamenti,
in quo ablutio per aquam elementarem, in nomine patris
& filij & spiritus Sancti facta, sacramentaliter significat spi-
ritualem baptizati ablutionem per sanguinem & spiritum
Christi; & eius in Christum atque in Ecclesiam insitionem:
ut per hoc sacramentale signum, Deus in baptizato fidem
confirmet, atque ipse baptizatus, vicissim suam erga Deum
obligationem ad fidem & gratitudinem testetur. Vel ut sin-
gulæ partes clarius & plenius proponantur, sic formari de-
finitio poterit. Baptismus pro priore sacramento noui te-
stamenti acceptus, est externa & corporalis per aquam ele-
mentarem, in nomine patris & filij & spiritus Sancti ablutio,
à filio Dei instituta, & Ecclesiæ noui testamenti, ad finem se-
culi mandata, ac promissioni gratiæ addita: quæ à legitimo
ministro Ecclesiæ administrata, & à fidelibus ac renatis acce-
pta, vi institutionis diuinæ, internam & spiritualem à peccati
fordibus, per sanguinem & spiritum Christi ablutionem, in-
que corpus Christi & Ecclesiæ insitionem; tum factam tum
magis atque magis indies peragendam; non tantum veluti ima-
go & pictura quædam repræsentat, atque oculis subijcit, sed
etiam tanquam pignus certissimum obsignat: & hanc repræ-
sentationem atque obsignationem, ad singulos fideles bapti-
zatos restringit; ijsque applicat. ut hoc cœleste testimonium,
spiritus Sancti efficaciâ, fidem in credentibus confirmet; fide
confirmatâ, eos efficacius & liberalius, rerum signatarum parti-
cipes

cipes faciat: & vicissim eos qui baptizantur, ad Deum vnum & trinum verâ fide & obedientia colendum; & ad mortificationem veteris, ac viuificationem noui hominis, atque ad crucis tolerantiam eos obstringat: eiusque officij publica ac solennis professio existat: baptizatos Christo & Ecclesiæ visibili, publicè & solenniter inserat, & ab infidelibus discernat: de fortuna Ecclesiæ in hoc mundo admoneat: doctrinam Evangelij propaget ac conseruet: atque ad mutuam dilectionem, sub vno capite Christo baptizatos excitet *k*.

XXXIV.

Quando vero vox baptismi pro tota actione, seu pro signo & signato simul accipitur, alia est causarum ratio. Tum enim omnes sunt duplices: Externæ nimirum & internæ; significantes ac significatæ. Ac tum materia externa quidē est, aqua elementaris *l*: interna verò est sanguis & spiritus Christi *m*. Forma externa est ablutio corporalis, quâ per aquam elementarē, in nomine Trinitatis, sordes corporis abluuntur *n*. interna est ablutio spiritualis qua per sanguinem & spiritum Christi sordes animæ, hoc est, peccata auferuntur, iustificatione & regeneratione nostri *o*. Efficiens vtrorumque Deus quidem est: diuersa tamen ratione. Externum enim aquæ lauacrum ipse non instituit solum per Christum: verum etiam confert, per manus ministrorum *p*. at internam animæ mundationem ipse per Christum immediatè exhibet & præstat *q*. atq; ita ad minister externi lauacri, est minister Ecclesiæ; qui aquam baptizat in nomine patris & filij & spiritus Sancti *r*: largitor verò ipsius iustificationis & regenerationis est Christus Dei filius, propter sanguinem suum fufum nobis peccata remittens; & per spiritum suum nos renouans *s*. Obiectum externæ abluitionis esse possunt omnes quotquot ad visibilem Ecclesiam pertinent *t*. internæ autē sunt omnia membra Ecclesiæ sanctorum *v*. Modus præterea quo externa ablutio peragitur & percipitur est corporalis, hoc est, fit membris & sensibus corporis *vv*. interna vero fit spiritualiter: hoc est, vera fide & operatione spiritus Sancti *x*. Finis denique externæ abluitionis proximus & immediatus præcipuè est significatio sacramentalis tripartita *z*: mediatus autem est fidei con-

k singula probata sunt in præmissa ætiologia.

1 Act. 8.
v. 36.
m Apoc. 1.
v. 5. 1. Cor.
6. v. 11.
n Matth.
28. v. 19.
o Act. 22.
v. 16. Tit. 3.
v. 5.
p Ioh. 4. v.
1. 2.
q Ioh. 1. v.
33. Eph. 5.
v. 26.
r Ioh. 1. v.
26.
s Ioh. 1. v.
33. Matth.
9 v. 6.
t Mar. 16.
vers. 15.
v Mar. 16.
vers. 16.
vv 1. Pet.
3. vers. 21.
x Mar. 16.
vers. 16.
1. Cor. 6.
vers. 11.
z Rom. 6.
v. 3. 4. & c.
Rom. 4. v.
11. Bas. lib.
3. cont.
Eun.

B 2 firma-

a th. 17. 18. firmatio, & ea quæ per hanc obtinentur a. Finis autem inter-
næ ablutionis proximus est ipsa vita ac salus nostra b: remo-
b Mar. 16. nã ablutionis proximus est ipsa vita ac salus nostra b: remo-
vers. 16. tior verò est Dei gloria & celebratio æterna trinitatis c.

c Eph. I v.
6. 12. Rom.
9. v. 23.

XXXV.

Baptismus igitur pro tota actione acceptus, sic definiendus fuerit: quòd sit actio sacra, in qua credens non tantum foris, aqua elementari à sordibus corporis, per ministrum Ecclesiæ, ad spiritualis ablutionis significationem, & ad fidei confirmationem, corporaliter abluatur: sed etiam intus sanguine & spiritu Christi, à sordibus animæ seu à peccatis per Christum, ad salutem suam, & gloriam Dei æternam, spiritualiter mundatur.

XXXVI.

Porrò siue baptismi vox pro signo sacramentali tantum: siue pro signo & re sacramentaliter signata simul sumtis, capiatur: cum signum utpote relatiuum, quamdiu tale est, seu quamdiu relatio durat, absque suo correlatiuo seu signato esse nequeat; manifestum est, baptismum utroque modo intellectum, aliqua ratione in duas quasi partes distribui posse: semperq; duo in baptismo spectanda esse d: alterum est externus & significans baptismus: quo carnis sordes abijciuntur: alterum internus & significatus baptismus, quo fit ut bona consciëntia Deum interroget, quemadmodum diuus e Petrus loquitur. vel ut clarius cum f Baptista eandem baptismi distributionem efferamus, alterum est cum Baptista & quouis minister Ecclesiæ aqua baptizat ad resipiscentiam in remissionem peccatorum: alterum verò cum Christus spiritu Sancto baptizat, & per sanguinem suum à peccatis lauat g.

d August.
tract. 8. in
Iohann.

e 1. Pet. 3.
v. 11.
f Matth. 3.
v. 11. Ioh. 1.
v. 26. 33.

g 1. Ioh. 1.
v. 7. 1. Cor.
6. v. 11.

XXXVII.

Ne autem ut multi faciunt, vel signa in baptismo pro ipsis rebus, vel res pro signis habeamus; neue ea quæ signorum propriè sunt, rebus; aut quæ rerum sunt, signis tribuamus: à se inuicem non quidem diuellenda, sed tamè discernenda sunt

XXXVIII.

Differunt ergo duæ istæ vnus baptismi partes non tantum materiâ, formâ, ministris, subiectis, seu personis accipientibus, modo administrationis & perceptionis, sine denique atque

atque vsu, quemadmodum in thesi 34. clarius expositum est: sed etiam necessitate acceptionis: internus enim & spiritualis ac significatus baptismus omnibus saluandis simpliciter *b* necessarius est ad salutem, sine externo autem & corporali ac significante baptismo, (si non ex contemptu, sed ob aliam aliquam ineuirabilem & iustam causam eo careamus) fideles seruari possumus.

XXXIX.

Cæterum quando vnum eundemque baptismum in has duas partes distinguimus, nequaquam partes eas à se mutuò diuellimus, aut externum baptismum spiritualibus bonis euacuamus. aliud enim est distinguere res aliquas, aliud easdē separare, nisi forte distinguere corpus ab anima in homine idem sit atque ea homicidio separare; aut nisi Baptista quoque separauerit internum baptismum ab externo, quando à diuersis & diuersimodè vtrumque conferri docuit *k*. Non etiam distinctione ista contra doctrinam Apostoli *l*, pro vno baptismo duos baptismos comminiscimur. Aliud enim est, vnus baptismi duas partes distinctè considerare: aliud est, ex duabus illis partibus, duos integros & diuersos baptismos facere. nisi forsitan etiam Apostolus *m* & Baptista *n*, duos integros & diuersos baptismos faciant, quando externum laucrum ab interno distinguunt.

XL.

Sed vt in partibus baptismi asserendis & distinguendis cauenda est vnici baptismi multiplicatio: ita vice versa, in vnitatem baptismi conseruanda, etiam atque etiam declinanda est falsa & fictitia partium baptismi vnio, & impia atq; idololatrica sanguinis & spiritus Christi ac spiritualis ablutionis, seu iustificationis & regenerationis cum aqua baptismi & cum externo aquæ lauacro præsentia & communicatio.

XLI.

Nam etsi Christus homini præcipuè præsens est, & homini se vnit, vel potius sibi hominem vnit, & per vnionem illam homini sua beneficia communicat: *o* quia tamen eam vnionem & communicationem sui & beneficiorum suorum, ordinariè in homine ita efficit, vt per ministerium *p* verbi & sa-

VII

h. Ioh. 3. v.
3. 5. 7.

i thes. 29.
& 30.

k Matth.
3. v. 11. Ioh.
1 v. 26. 33.
l Eph. 4. v.
1. 2. 3 & c.

m I. Pet. 3.
v. 11.
n Ioh. 1. v.
26. & 33.

o Ioh. 14.
v. 23.
p Rom. 1.
v. 16. Act.
10. v. 44. &
16. v. 14. 2.
Tim. 3. v.
16. 17. Act.
2. v. 16. Tit.
3. v. 5.

q Matth.
28. v. 20.

eramentorum fidem in homine electo operetur; & per fidem se & sua bona homini electo communicet: ideo hoc quidem respectu libenter agnoscimus & fatemur, Christum substantiâ pariter & gratiâ suâ, etiâ ministerio illi externo, q & quidem omnibus eius partibus, atque ita etiam aquæ & ablutioni corporali in baptismo, propter hominem & in gratiâ hominis, suo quodam modo, certa q; forma ac ratione, præsentem esse.

X L I I.

r Ezech.
36. v. 25. 26.
e7. Ioh. 3.
v. 3. 5. 7.

f Ioh. I. v.
6. 7. 1. Cor.
6. v. 11.

t Jerem.
23. v. 24.

v Ioh. 14.
v. 23.

Modus autem ille, ac forma & ratio illa, præsentia; qua in baptismo sanguis & spiritus Christi, & spiritualis ablutio, seu iustificatio & regeneratio, aquæ & ablutioni corporali præsens est, eique vnitur: non sanè est eiusmodi, vt sanguis & spiritus Christi in aquam, vel aqua in sanguinè & spiritû Christi mutetur: si quidem talis vnio & præsentia mutati abolitio, nõ præsentia & vnio esset. deinde vnionis huius modus non etiam is est, vt sanguis Christi vel aquæ vel loco aquæ includatur aut affigatur: & aqua sic sanguinis ipsius latibulum aut vehiculum existat: vtq; omnes quotquot aquâ abluuntur, etiam sanguine abluantur corporaliter. primò enim hic vnionis modus in sacramētis veteribus locum non habuit, in quibus tamen non minus quàm in nostris sacramētis, sanguis Christi & præsens fuit, & homines à peccatis mūdauit; quotquot vnquam à peccatis mundati sunt. r nec verò alia est ratio huius vnionis in alijs atque alijs sacramētis: alioqui enim non sacramentalis vnio esset, sed baptismalis. secundò non sanguine Christi homines alij aut aliter abluuntur, quàm fideles cū per fidem sanguine hoc abluuntur, hoc est, cum propter sanguinis huius in cruce factam effusionem, à Deo iustificatur. f ideoque ablutio hæc non corporalis sed merè spiritualis est. Non etiam talis vnio est, vt spiritus Christi per sacramentalem hanc vnionem suâ infinitâ substantiâ magis præsens sit in hac aqua quàm alibi: aut efficaciam suâ speciali, qua in baptismo adest, in hac aqua peculiare aliquid operetur. Nam essentiâ suâ spiritus Dei vbique æqualiter est: t Efficaciâ autem speciali, non in brutis rebus, sed in rationalibus creaturis præsens est: v nisi nouū diuinæ præsentia modum præter tres

vv vel

v̄v vel quatuor & illos modos, in Ecclesia receptos, fingere
 velimus. Præterea ratio & modus præsentia & vnionis huius,
 nõ est potestatis & virtutis iustificandi, regenerandi & saluandi,
 effusio quæcumq; in aquam baptismi: siquidem vis illa, vtpo-
 te proprietatis Dei, nulli creaturæ communicabilis est: y nec
 eius vtpote infinitæ rei, vlla creatura, quæ omnis est finita, &
 capax est: nec potestas & virtus ista absque reliquis attributis
 Dei, atque adeo absque essentia ipsa diuina (cum hæc omnia
 in Deo vnũ sint) esse potest. omnia autem hæc aquæ baptismi
 competere nemo dixerit: nisi aquam eam etiam Deum esse
 dicere voluerit. Ad hæc ratio & modus præsentia & vnionis
 huius nõ est abluionis internæ & spiritualis, cum opere ex-
 ternæ & corporalis abluionis, simplex & absoluta copulatio,
 coniunctio & colligatio, quâ fiat, vt omnes qui foris bapti-
 zantur aqua corporaliter, etiã intus sanguine & spiritu Chri-
 sti à peccatis suis abluantur spiritualiter; siue ij credant siue
 non credant. tali enim vnione, opus operatum pontificiorũ
 iam pridem explosum rursus stabiliretur; & talis vnio ex dia-
 metro pugnat, cum verbis Christi dicentis: *qui crediderit &
 baptizatus fuerit, saluus erit: qui verò non crediderit condemna-
 bitur.* Denique ratio & modus præsentia & vnionis huius nõ
 est efficacia spiritus sancti ad opus externæ abluionis ea alli-
 gatio aut adstrictio, qua fiat vt omnes quotquot baptizan-
 tur, etiam fide donentur: atque ita per fidem omnes quot-
 quot baptizantur etiam iustificentur, regenerentur & sal-
 uentur: quæ dona verò aliqui postea rursus amittant. Primò
 quia operatio spiritus Sancti, vtpote liberrimi agentis,
 semper libera a est & manet: nec vlli rei vel operi sim-
 pliciter alligatur vel adstringitur. Deinde quia talis alliga-
 tio spiritus Sancti nec ad baptismum, nec ad prædicatio-
 nem verbi, nec ad vllum aliud medium, vllò verbo Dei
 simpliciter facta est. Tertiò quia Christus disertè docet,
 se in baptismo quoque libertatem suam sibi reseruare, cum
 ait: qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit; qui ve-
 ro non crediderit condemnabitur. illis enim antithetis non
 obscurè docet, nequaquam omnes baptizatos fide dona-
 ri, alioqui posterius antitheseos membrum in Christi ver-
 bis locum

vv 1. præ-
 sentia vni
 uersalis
 Act 17.
 2. specialis
 1. Cor. 15.
 1. Cor. 3. &
 6. 3. singu-
 laris Col. 2.
 x cum spe-
 cialis in
 duos di-
 stinguatur
 y Ies. 43. v.
 25. 1. Cor.
 12. v: 12.
 z didimus
 de Sancto
 lib. 1 ca. 1.

VII

a Deut. 8.
v. 3.

bis locum nullum habuisset. Quartò exempla docent multos baptizatos nunquam fidem habuisse: siquidem tandem ostēdunt se reprobos esse: vt Simonis magi exemplum & infinitorum hypocritarum in Ecclesia, omni tempore. Quis ergo modus, quæ forma, quæ ratio est vnionis externorum & internorum, seu signi & signati in baptismo? Nimirum non est alia ratio nisi mystica illa relatio externorum ad interna: seu significatio illa tripartita spiritualiū rerum per symbola corporalia. Sanguis enim & spiritus Christi, item iustificatio & regeneratio ac salus animæ; aquæ & ablutioni corporali in baptismo præsentia & vnita ac coniuncta esse dicuntur ideo, quia interna illa & spiritualia, per externa hæc & corporalia, primò quidem repræsentantur; secundò obsignantur; tertio verò etiam suo modo applicantur; vt probatur thesi 32. generalis doctrinæ.

X L I I I.

Si igitur fortè interdum veteres de præsentia & vnione sanguinis & spiritus Christi cum aquâ externâ in baptismo præpositiones, *in, cum, sub*, & similes vsurpant: illis aquam in baptismo sanguinis & spiritus Christi non latibulum aut vehiculum, aut aspersiois vel *κωνωνίας* eorū corporalis quodcunque medium faciunt: sed signum sacramentale, & spiritualis communicationis eorum medium esse eam volunt. Quali ferè orationis forma, *in, cum, sub*, verbis symboli Apostolici magna mysteria fidei latere contineri & communicari dicuntur: vel quomodo *in, cum, sub* literis censualibus, redditus annuos à testatore hæredibus relinqui vulgò dicimus, quanquam simile non per omnia quadrat.

X L I V.

Cæterùm quia certum est, vnionem sanguinis & spiritus Christi cum aqua, & ablutionis spiritualis cum corporali, nō esse aliam, nisi relatiuam, atq; etiam ab omnibus conceditur, eam diuinâ institutione vti: neque illud obscurum aut dubiū esse poterit, hæc vnionem pactioalem ac conditionalē esse: sub conditione scilicet obseruatę ordinationis vel institutionis diuinæ: seu sub conditione legitimi vsus baptismi.

X L V.

Quando igitur hæc conditio præstatur, hoc est, quando insti-

institutio diuina obseruatur; & baptismus legitimè vsurpa-
tur: tum durat vnio & coniunctio illa sanguinis & spiritus
Christi cum aqua baptismi; & ablutiois spiritualis cum cor-
porali: & tunc vnà cum aquâ & ablutioe corporali, etiam
spiritualia dona & beneficia in baptismo exhibentur atque
accipiuntur. Cessante autem hac conditione, hoc est, viola-
tâ institutione Dei in substantialibus, & baptismo illegitimè
vsurpato, soluitur vnio; & aqua externa absque sanguine &
spiritu Christi dispensatur & accipitur.

XLVI.

Porro institutio baptismi, vt suprà attigimus, partes duas
habet. Prior est mandatum Dei, vt externum aquæ lauacrum,
sine corruptelis, in nomine patris & filij & spiritus Sancti, à
ministro Ecclesiæ, omnibus tum adultis tum infantibus, qui
pro membris Ecclesiæ haberi possunt, administretur; & à
conuersis accipiatur & vsurpetur, ad fidei confirmationem *b. b. Mar. 16.*
posterior pars est gratiæ promissio ritui annexa, quæ est pro- *v. 15.*
missio salutis æternæ *c.* Vnde liquet, si diuina institutio obser- *c. Mar. 16.*
uari debeat, non tantùm mādato obtemperandum, sed etiam *v. 16.*
promissioni credendum esse. Procul dubio autem vtrumque
horum præstat, quando omnibus partibus diuini mandati
obeditur, hoc est, quando ceremonia baptismi à Christo in-
stituta, per ministrum Ecclesiæ, Ecclesiæ mēbris administra-
tur, & à fidelibus ad fidei confirmationem accipitur.

XLVII.

Legitimi ergo vsus baptismi conditiones tres sunt. Prima:
vt ablutio per aquam elementarem in nomine patris & filij
& spiritus Sancti, hoc est, ex ipsorum mandato, & in ipsorum
communione atque cultum fiat. secunda: vt membris Ec-
clesiæ tum adultis tum infantibus, à ministro Ecclesiæ admi-
nistretur, & à fidelibus ac conuersis accipiatur. tertia: vt ad fi-
nes debitos, in primis verò ad fidei confirmationē dirigatur.

XLVIII.

Sicut in tali vsu, sanguis & spiritus Christi, ac iustificationis
& regenerationis beneficia, cum externo aquæ lauacro, per-
petuò cohærent & coniunctim tū à Deo offeruntur tum ab
homine accipiuntur: ita harum conditionum vel vnâ viola-
ta, vnio sacramentalis ab homine dissoluitur. siquidem signo

C muta-

mutato, vel in alium usum conuerso, vel pacto non seruato, sponsoris consensus amittitur.

XLIX.

d Marc. 16.
v. 16. Rom
2, v. 28.

Vnde perspicitur, ad baptismi legitimum usum, in primis *d* fidē, in adultis quidē actualē, in infantibus autē habitualē, vel analogon quiddā requiri, ac proinde sine omni illa fide non tantū nullum legitimū usum baptismi esse, sed etiā sine fide usurpatum baptismum, nequaquā sanguinis & spiritus Christi ac iustificationis & regenerationis communicationem & acceptionem adiunctam habere: non quidem quasi hominum in fidelitate veritas Dei labefactetur: Rom. 3. v. 3. aut quasi Deus non amplius res ipsas spirituales cum corporalibus, atque adeò per eas offerat, (nam respectu Dei offerentis sacramentalis semper durat unio:) sed quia homines infideles, suā infidelitate, unionem solvunt; atque ea quæ Deus coniunctim offert, diuellunt; & spiritualibus ac præcipuis donis, suā infidelitate, repudiatis, tantū corporalis aquæ lauacrum absque spiritualibus bonis accipiunt *c*.

e Marc. 16.
v. 16.

L.

Sicut ergo fideles in baptismi usu, non tantū aquā foris corporaliter, sed etiam sanguine & spiritu Christi intus spiritualiter abluuntur: ita infideles hypocritæ in baptismo, nihil præter aquam sacramentalem & corporalem accipiunt. primò, quia sanguis pariter & spiritus Christi, sicut ipse totus Christus, non nisi fide accipiuntur *d*. secundò, quia sanguis & spiritus Christi in baptismo non sunt absque iustificationis & regenerationis dono, si analogia signi & signati consistere debeat. tertio, quia sanguine & spiritu Christi ablutum demum dicimur scripturæ phrasi, cum propter effusum sanguinem illum à Deo iustificamur, & per spiritum Sæctum ad nouam vitam renouamur *e*. quæ beneficia hypocritæ nulli, quādiu tales sunt, vnquam consequuntur.

d Rom. 2.
v. 28.

e 1. Ioh. 1.
v. 17. 1. Cor
6. v. 11.

LI.

Hypocritæ igitur illi, in baptismo nequaquam vel sanguinis vel spiritus Christi indignā acceptione aliquā, (cum nullalis sit) reatum sibi contrahunt: sed impio abusu & profanatione scelerata externi sacramenti; & horribili contemptu ac reie-

reiectione spiritualium donorum, iram Dei prouocant & pœnas sibi accersunt f. LII.

Sicut tamen promissio Euangelij sine fide audita, sic etiam baptismus indignè acceptus, pœnitentibus & credentibus fiunt rata & salutaria: atque auditus & vsus ille prius, illegitimus tunc eis fit legitimus g.

LIII.

Ex vnione sacramentali rerum & signorum, etiam in baptismo existunt, eamque indicant, locutiones sacramentales: quæ de hoc quoque sacramento & de rebus sacramentaliter in eo significatis, passim h in scripturâ vsurpantur: & sunt nihil aliud, quàm promissiones gratiæ, ritui externo legitimè administrato & vsurpato additæ.

LIV.

Sunt autem hîc quoque duplices: propriæ nimirum & figuratæ.

LV.

Propriæ sunt, quâdo ij qui legitimè externum baptismum accipiunt: etiam res ipsas consequi dicuntur; qualis est illa locutio: qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit i. Vel cum baptismus externus dicitur signum, imago, pignus aut sacramentum, aut medium esse interni baptismi: vel significare, repræsentare, obsignare internum baptismum, iustificationem & regenerationem: vel denique cum aliud aliquid huiusmodi, de externo lauacro enūciatur, quod ei propriè competit: vt cum diuus k Petrus baptismum nominat diluuij antitypon, hoc est, typum qui idem significet, quod diluuium significauit. atque hoc modo baptismus remissionis peccatorum & pœnitentię vel resipiscentię dicitur l: quia in legitimo vsu testimonium & pignus est vtriusque tum à Deo conferendæ, tum à nobis exercendæ.

LVI.

Figuratæ locutiones sunt tales loquendi formulæ, in quibus nomina & proprietates obiectorum & actionum externarum & internarum vicissim permutantur: suntq; quatuor generum. Primum genus est, quando nomen externi obiecti vel elementi & externæ actionis ad interna transfertur: vt quando sanguis & spiritus Christi aqua vocatur m: aut quando vis-

f Ies. 66.
Psalm. 50.

X

g Ierem. 3.
v. 1. Aug.
contra
Crescon.
lib. 2. c. 28.

h I. Pet. 3.
v. 21. I. Ioh.
1. 1. Cor. 6.
v. 11. & c.

i Marc. 16.
v. 16.

k I. Pet. 3.
v. 21.

l Matth. 3.
v. 11. Ioh. 1.
v. 26. 33.

m Ezech.
36. v. 25.
& 47. v. 1.

do visibilia spiritus Sancti dona, baptismus; aut iustificatio & regeneratio, ablutio vel lauacrum nominantur. Secundum genus est, primo ex aduerso respondens: cum nomen beneficij, externo aque lauacro tribuitur: vt cum baptismus externus renouatio *o* per spiritum Sanctum dicitur. Tertium genus est cum proprietates obiecti & actionis externae, obiectis & actionibus internis accommodatur: vt cum sanguis & spiritus Christi mundare vel abluere dicuntur *p*. Quartum genus est: tertio respondens: quando proprietates internorum obiectorum & actionum externis adscribitur: vt quando de externo baptismo dicitur quod nos saluos faciat *q*.

n Matt. 3.
v.11.

o Tit. 3.
v.5.

p 1. Cor. 6.
v.11. 1. Ioh.
1. v. 17.

q 1. Pet. 3.
v. 21. Act.
22. 16.

L V I I.

Has autem permutationes esse figuratas locutiones, ex his constat, 1. quia non congruunt ad aliquem modum regularium praedicationum 2. quia in primo & secundo genere harum permutationum disparata de se inuicem praedicantur: 3. quia propria vnus speciei nunquam alijs speciebus proprie tribui possunt. 4. quia signum, imago, pignus & mediū, quo sanguis & spiritus Christi, & iustificatio ac regeneratio, sacramentaliter significatur, repraesentatur, & pro crescentis fidei modo communicatur, non est proprie ipse sanguis aut spiritus Christi aut ipsa iustificatio vel regeneratio significata repraesentata obsignata & communicata. 5. quia non sunt inusitatae locutiones, vt in generali doctrina thesi 50, 51, & 52. demonstratum est.

L V I I I.

Causae harum permutationum in sacramentis omnibus, ac proinde etiam in baptismo, sunt, tres ille vnionis sacramentalis siue partes siue gradus: nempe repraesentatio, obsignatio & applicatio internorum per externa: cum vsitatum sit, in omni sermone: vt imago sui archetypi, mnemosynon item & pignus ipsius rei cuius est mnemosynon & pignus: ac mediū alicuius effectus, ipsius illius effectus nomen & proprietates sustineat. Quemadmodum in generali doctrina thesi 50. exemplis demonstraui.

r August.
in Leuit.
quaest. 67.
Idem ad
Bonif. e-
pist. 23.
Theod.
dialog. 1.

L I X.

Porrò quando causas istas, harum locutionum intuemur, facile intelligere est quā figurā figurentur. nimirum respectu primae

primæ causæ dicuntur per metaphoram; respectu secundæ,
per metonymiam. respectu tertiæ per metalepsin. ac deniq;
si baptismus etiam vt totum quiddam ex signo & re signata
constans accipiatur, locutiones hæ per synecdochen quoque
dicuntur.

L X.

Reducuntur igitur ad proprias: quâdo aqua & ablutio ex-
terna intelligitur & dicitur sacramentum vel signum sacra-
mentale, vel imago, pignus, & applicatio esse sanguinis & spi-
ritus Christi, & ablutio spiritualis, in legitimo vsu. vel
quod eodem recidit: quando externa objecta & actiones, di-
cuntur sacramentaliter significare, repræsentare, obsignare,
& pro crescētis fidei modo applicare, sanguinem & spiritum
Christi, & vtriusque beneficia. breuiter, quando sua signis &
signatis, nomina & proprietates attribuuntur. Vna enim at-
que eadem est sententia omnium istarum propriarum &
figuratarum locutionum: siquidem omnibus istis, gratiæ pro-
missio, ritui externo annectitur.

L X I.

Baptismus Iohannis, cum Apostolorum & aliorum mini-
strorum baptismo, vnus & idem fuit, totâ substantiâ, & effi-
caciâ suâ. ideoque etiam à Iohanne baptizati, non necesse ha-
buerunt, ab Apostolis aut alijs ministris rebaptizari.

f Matt. 27.
v. 25. Ioh.
1. v. 33.
Marc. 1. v.
4.

L X I I.

Differt tamen Iohannis baptismus ab aliorum omnium
baptismo, qui post passionem & resurrectionem Christi ba-
ptizant: non tantum eo, quod ille in passurum & resuscitan-
dum Christum baptizauerit; hi vero in iam passum & resu-
scitatum baptizent: sed etiam ipsius doctrine, baptismo ad-
iunctæ, claritate, & donorum per baptismum collatorum
copiâ.

f Act. 19.
v. 4.

L X I I I.

Christus baptizari voluit, vt sic testaretur, quod nouæ etiâ
Ecclesiæ membrum, & quidem caput seu Messias sit: siquidē
hac etiam in parte typos veteris testamenti implet: quodq;
secundum Baptistæ & patris cœlestis testimonium, nostram
immundiciem in se susceptam, totâ sui immersione in ca-
lamitates & mortem nostram, & ex ipsâ immersione, ab-
luat & auferat: eiusque ablationis & ablutiois diuinum
testimonium, Iohannis baptismum approbet ac nostrum con-

t Matt. 11.
v. 11.

v Exod. 28.

vv Matth.
20. v. 22.

secrēt: nobisq; tum obediētiæ totius præstandæ, tum bap-
tismi libenter suscipiendi exemplum relinquat x.

LXIV.

† Matt. 3.
v. 15.
‡ Col. 2. v.
II. 12.
a Hebr. 9.
v. 10.
b Pet. 3.
v. 21.
c d 1. Cor.
10. v. 2.
e August
Tract. 26.
in Ioh.

Baptismi nostri antitypa, hoc est, typi idem significantes, fuerunt in veteri testamento; circumcisio z, lotiones a, Mo-
saicæ, diluuium b, transitus c per mare rubrum, & conuersa-
tio d Israelitarum sub nube. Cum quibus omnibus, bap-
tismus noster ideo conuenit officio significandi spiritualia Dei
beneficia e. Et cum circumcisione atque ablutionibus Mo-
saicis præterea etiam conuenit in totâ illa cōmuni sacramen-
torum perpetuorum natura: seu conditionibus ijs quas om-
nia tum veteris tum noui testamenti perpetua sacramenta
habent f. specialiter tamē & propriè baptismus cum circum-
cisione conuenit: quòd vtraque ceremonia sit sacramentum
initiatorium, vel solemnis hominum cum Deo confædera-
tio, & publica in Ecclesiam inscriptio g: ac quòd proinde
vtrumque sacramentum, omnibus ad Ecclesiam pertinenti-
bus tum adultis tum infantibus communicari debeat h: quòd
neutrum rectè iterari possit i: quòd ijs qui hæc sacramenta nō
acceperunt, non liceat alijs uti k: quòd vterque ritus naturalē
miseriam seu immundiciem & eius expurgationem, ob ocu-
los quasi ponat l.

LXV.

Differt autem baptismus ab omnibus illis antitypis: primò
quidem ijs rebus, quibus communiter sacramenta veteris &
noui testamenti discernuntur: in doctrina generali thesi 54.
peculiariter autem à diluuiò, à transitu per mare rubrum,
& à conuersatione Israelitarum sub nube discernitur bap-
tismus, eo quòd illa nō ritus, nec perpetua veteris Ecclesiæ sa-
cramenta fuerunt; sed euentus tantum temporarij, sacram
significationem habentes m. A Mosaicis autem lotionibus
differt baptismus etiam, licet illæ quoque ritus perpetui ve-
teris Ecclesiæ fuerint, non tamen initiatoria sacramenta fue-
runt n. denique à circumcisione; licet ea initiatorium sacra-
mentum fuerit, baptismus tamen se iungitur: quòd circum-
cisione abolitâ, noster baptismus in illius locum succedat o:
quòd circumcisionis acceptio ad octauum diem alligata fue-
rit p; baptismus autem etiam citius & tardius accipi possit:
quod

m 1. Cor.
10. v. 2.

n Heb. 9.
v. 10.

o Col. 2. v.
II. 12.

p Gen. 17.

quod denique circumcisio masculis propria, baptismus utri-
que sexui communis sit q. LXVI.

Baptismus & cæna domini conueniunt, non tantum com-
muni omnium tum veterum tum nouorum sacramentorum
naturâ & conditionibus: sed etiam ijs rebus, quibus noua
sacramenta à veteribus communiter discernuntur: in gene-
rali doctrina thesi 54.

LXVII.

Differunt autem baptismus & cæna: 1. termino proprio. In
baptismo enim Christus ut mūdator: in cæna, ut conuiuator
atque adeo ut cibus ipse spiritualis nobis proponitur. 2. Vsu
proprio: cum baptismus sit sacramentum regenerationis: cæ-
na autem nutritionis & conseruationis spiritualis. 3. Ordine
vsurpationis. Etenim baptismus præcedere; cæna sequi de-
bet. 4. Antitypis proprijs. Baptismus enim circumcisioni, cæ-
na paschati successit. 5. Personis quibus tribui debent. Nam
baptismus omnibus membris Ecclesiæ tum adultis tum in-
fantibus: cæna solis adultis sese probare valentibus, commu-
nicari debet. 6. vsurpationis frequentia. quia baptismus se-
mel in vita; cæna sæpius vsurpanda est.

LXVIII.

Cum baptismus externus ceremonia sit diuinitus institu-
ta, quæ in vsu & actione, tota consistit: & verò omnis actio,
quatenus fit, singularis fit; manifestum est, duplices in bap-
tismo legitimè administrato, ceremonias concurrere: quarum
prioris illæ generis rationem habent: posteriores vero sunt
species aut indiuidua, & illius generis determinationes, limi-
tationes ac restrictiones.

LXIX.

Ac prioris quidem illæ, sunt Dei mandata: quorum capi-
ta, præsertim in institutione baptismi exprimuntur: ut nempe
discipuli Christi tum adulti tum infantes, à ministro Ecclesiæ;
in patris & filij & spiritus S. nomine, hoc est; ex mādato & in
communione ac cultum eorum aquâ elementari baptizē-
tur, seu abluantur. Hæ igitur generales ceremoniæ, quo loco
circa baptismum habendæ sint, in generali doctrina thesi 60.
& 62. notauimus.

LXX.

Posteriores autem sunt ecclesiasticæ ordinationes, seu libri
ritua-

q Gen. 17.
Marc. 16.
v. 15.

nera. 53.
i thes. 60.

XII

Citiales: de adultis Catechumenis; quo ordine & modo instituendi, & examinandi ante baptismum sint, si qui offerantur: de ministris; quinam baptizare debeant: de modo & instrumentis ablutionis administrandæ; vtrum per immersionem in *κολυμβήθρα* aut baptisterio; an per asperisionem aut affusionem, ex pelui aut alio instrumento; idque semelne anter; & in qua corporis parte fieri debeat. Item de usurpatione diuini nominis; qua forma, quibus verbis, quibus institutionibus, exhortationibus, precibus; ante baptismum, in eo, & post eum, fieri conueniat. De loco item & tempore administrationis: & si quæ sint aliæ substantialium vel moralium & vniuersalium illorum necessariæ determinationes. Hæ igitur restrictiones, quas condiciones habere, & à quibus fieri possint & debeant in baptismo quoque: id verò in generali doctrina, thesi 61. breuiter monuimus.

L X X I.

Præter duo ista genera ceremoniarum, apud nonnullos reperiuntur etiam aliæ: vt exorcismorum recitationes; aquæ in baptismo adhibendæ consecrationes; linguæ latinæ apud non intelligētes eam, vsus; & si quæ sunt aliæ huiusmodi, quæ per se & sua natura malæ sunt: vt pote diuini nominis vanæ & impiæ usurpationes & similia peccata. Item cerei, chrisma, sal, cruce, sputa, ephata, & similia: quæ saltem per accidens sunt mala, hoc est, propter adhærentem vel *κακοζήλιαν*, vel confusionem Christianismi cum Iudaismo, vel propter abusus alios: vt quia necessitas & omnium ecclesiarum obligatio eis affingitur; quia meritum & iustificatio, aut iustitiæ & meriti Christi applicatio eis attribuitur; quia vis & facultas significandi, & opere operato, vt loquuntur, efficiendi spiritualia beneficia & officia eis assignatur: quia deniq; occasio & causatio ac species multiplicis superstitionis & idololatriæ illis inest.

L X X I I.

Has igitur vtrasq; tertiæ classis ceremonias, ex baptismo, vt pote sacramenti huius corruptelas ac deprauationes, præeunte sufficienti doctrina, ab ijs qui id faciendi ius & potestatem habent, abolendas omnino iudicamus.

F I N I S.

Thesi 4. linea penultima, lege significatam. Thesi 28. linea vlt. lege effectus. Thesi 44. linea 4. lege niti.

Umg. VI 45

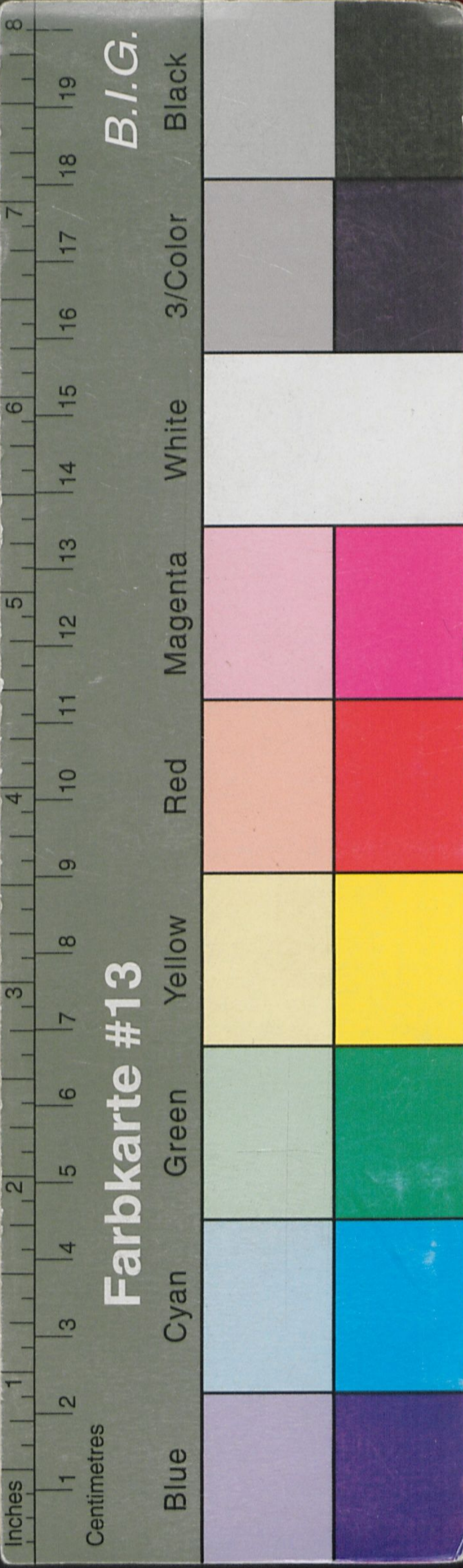
ULB Halle 3
002 379 767

s. b.

WDA

DE
BAPTISMO
Repetitio doctrinae
Orthodoxae.
DE QVA, DEO VOLENTE,
in celeberrima Heidelbergensi
Academia:
Publicè disputabitur:
Ad 17. Julij: hora & loco consuetis:
PRÆSIDE
PETRO CALAMI-
NO D. ET PROFESSORE
ORDINARIO:
Respondente
M. BARTHOLOMÆO
KECKERMANNO Dantisca-
no Boruffo.
HEIDELBERGÆ
Anno MDCCXIV. Typis Smeismannianis.

H
35

